

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
ของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AND PROFESSIONAL
LEARNING COMMUNITY OF SCHOOLS IN MUANG SAMUT CONSORTIUM
UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE SAMUT
SAKHON SAMUT SONGKHRAM

อริสรา จันทรมงคลชัย และ สมคิด สกุตสถาปัตย์

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี และ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Arissara Chantharamongkhonchai and Somkid Sakunsatapat

Educational Administration, Faculty of Education, Bangkokthonburi University and Bangkokthonburi University

Corresponding Author E-mail : 6433100035@bkkthon.ac.th

(วันที่รับบทความ : มิถุนายน 26, 2566 ; วันที่แก้ไขบทความ : กรกฎาคม 6, 2566 ; วันที่ตอบรับบทความ : กรกฎาคม 10, 2566)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม (2) เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วย ครูของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จำนวน 450 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ประกอบด้วยครูของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

- (1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน
- (2) การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน
- (3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำทางวิชาการ, ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ, สถานศึกษา, สหวิทยาเขตเมืองสมุทร

Abstract

The objectives of this research were : (1) to study teachers' evaluations on academic leadership of school administrators in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram, (2) to study teachers' evaluations on professional learning community of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram and (3) to study the correlation

between academic leadership of administrators and professional learning community of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram. This research was a survey research. The population included 450 teachers of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram. The sample was obtained via stratified random sampling technique, comprised of 210 teachers of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram. The instrument used for data collection was 5-point rating scale questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, Standard Deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The results of this research were found that :

(1) Academic leadership of administrators of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram were at high level in overall and each aspect.

(2) Professional learning community of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram were at high level in overall and each aspect.

(3) The correlation between academic leadership of administrators and professional learning community of schools in Muang Samut Consortium under the Secondary Educational Service Area Office Samut Sakhon Samut Songkhram were positive correlation at statistical significance of the .01 level.

Keywords : Academic leadership, Professional Learning Community, Schools, Muang Samut Consortium

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การกระจายอำนาจการบริหารและจัดการการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2550 ได้ให้อำนาจหน้าที่ในการบริหารงานด้านวิชาการโดยต้องกระจายไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้รับมอบอำนาจรวมทั้งการกระจายอำนาจให้สถานศึกษาเป็นผู้ดำเนินการบริหารงานทั้ง 4 ด้าน คือ งานวิชาการ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารงานทั่วไป และงานงบประมาณ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 2) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการกำกับทิศติดตามการสอนของครู และเป็นผู้ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครูมีอิทธิพลต่อระดับความสำเร็จของนักเรียนและผลการดำเนินงานของโรงเรียนรูปแบบภาวะผู้นำทางการศึกษาส่วนใหญ่ในมุ่งเน้นความสำคัญของผู้นำโรงเรียน (School leaders) โดยที่ผู้นำโรงเรียนต้องใส่ใจอย่างมากกับงานการเรียนการสอนของโรงเรียนผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องเป็นผู้นำทางวิชาการและหลักสูตร

ภาวะผู้นำทางวิชาการ (Instructional leadership) เป็นการกระทำที่ผู้บริหารโรงเรียนแสดงออกหรือมอบอำนาจให้ผู้อื่นกระทำเพื่อสนับสนุนพัฒนาการเรียนของนักเรียนเป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยการนำความรู้ ทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการปฏิบัติการหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน (Debevoise, 1984 : 157) นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการได้นำหลักการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) เข้ามาขับเคลื่อนพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลเหล่านี้ต้องพัฒนาศักยภาพของตนเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าของโลกให้สอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำหรับการเป็นชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมกลุ่มบุคคลที่มีเป้าหมายเดียวกันและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่แต่ละคนให้ความสนใจในการพัฒนาทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการสืบเสาะแสวงหาความรู้ และพัฒนาการทำงานอย่างต่อเนื่องชุมชนแห่งการเรียนรู้ ถือว่า

เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนจะช่วยลดความโดดเดี่ยวในการจัดการเรียนรู้ของครูเพิ่มความผูกพันและกระตุ้นความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา ครูผู้สอนจะเข้าใจวิธีการสอนรูปแบบ เทคนิคการจัดการเรียนรู้ ให้แตกฉานแล้วนำแนวทางที่ได้ จากคำแนะนำในชุมชนไปปรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ของตนเองส่วนผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ดำเนินการจัดจะเข้าร่วมอย่างเต็มใจร่วมสร้างบรรยากาศเหมาะสมต่อการเรียนรู้ซึ่งสามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและลดอัตราการตกชั้นของนักเรียน ซึ่งเป็นหัวใจของการจัดการเรียนรู้อีกด้วย (เรวณี ชัยเชาวรัตน์, 2558 : 78) PLC (Professional Learning Community) มีพื้นฐานแนวคิดมาจากภาคธุรกิจเกี่ยวกับความสามารถขององค์กรในการเรียนรู้ (Thompson, et al., 2004 : Online) เป็นการนำแนวคิดองค์กรแห่งการเรียนรู้มาประยุกต์กับโรงเรียนแต่โรงเรียนมีความเป็นชุมชนมากกว่าความเป็นองค์กร จึงเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ซึ่งความเป็นชุมชนจะยึดโยงภายในต่อกันด้วยค่านิยม แนวคิดและความผูกพันร่วมกันของทุกคนที่เป็นสมาชิก

ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นพฤติกรรมสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจหรือชักนำให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษารวมพลังและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยการปฏิบัติงานร่วมกันของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนทำให้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยปัจจัยด้านภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์และส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของครูในสถานศึกษา (วาสนา ทองทวีงยศ, 2560 : 96)

สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาใน 2 จังหวัด ได้แก่ สมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม ประกอบด้วย 3 สหวิทยาเขต คือ สหวิทยาเขตเมืองสมุทร สหวิทยาเขตสาครบุรี และสหวิทยาเขตแม่กลองมีสถานศึกษาในสังกัดจำนวน 20 แห่งได้กำหนดแนวทางเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายและจุดเน้นโดยกำหนดให้ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับให้ความสำคัญในการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงานและการทำงานแบบมีส่วนร่วม สร้างวัฒนธรรมใหม่ในการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ใช้เครือข่ายการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม, 2565 : 2) ซึ่งในส่วนของสหวิทยาเขตเมืองสมุทรรับผิดชอบสถานศึกษา จำนวน 6 แห่ง ทั้งนี้สถานศึกษาทั้ง 6 แห่ง ต่างก็มุ่งเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษา สร้างวัฒนธรรมคุณภาพซึ่งต้องอาศัยความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งคาดว่าจะเป็แกนหลักในการสร้างการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ อย่างไรก็ตามในทางปฏิบัติยังไม่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจน

จากความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาดังกล่าว รวมทั้งความไม่ปรากฏชัดเป็นรูปธรรมในเชิงการปฏิบัติทั้งในเรื่องภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การส่งเสริมให้เกิดการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา และความไม่ชัดเจนว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงครามเพื่อใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาซึ่งจะส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษามีความก้าวหน้า สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ และวัฒนธรรมคุณภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่สูงขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่สมบูรณ์ต่อไป

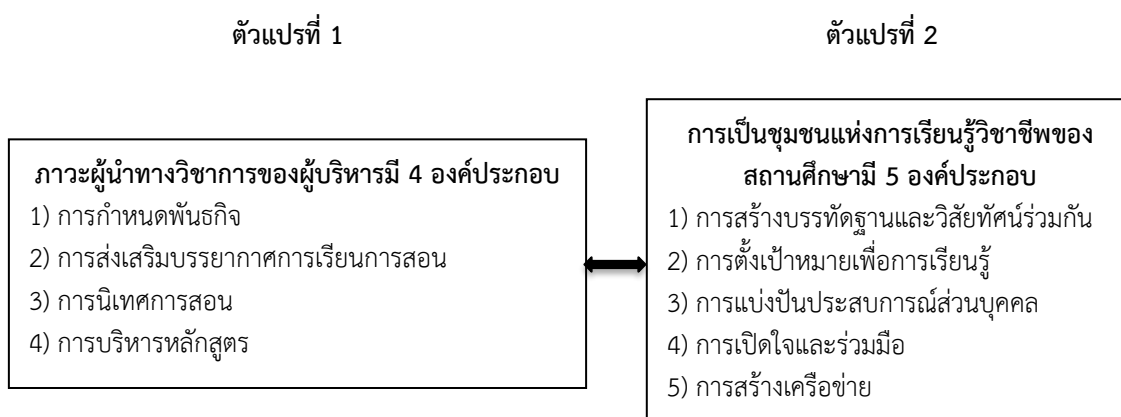
วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. เพื่อศึกษาการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงครามอยู่ในระดับมาก
2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงครามอยู่ในระดับมาก
3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารและการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงครามมีความสัมพันธ์กัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6 โรงเรียน จำนวน 450 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม ปีการศึกษา 2565 ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) จำนวน 210 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรที่ 1 คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารประกอบด้วย การกำหนดพันธกิจ การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้การสอน การนิเทศการสอน และการบริหารหลักสูตร
2. ตัวแปรที่ 2 คือ การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาประกอบด้วย การสร้างบรรทัดฐานและวิสัยทัศน์ร่วมกัน การตั้งเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ การแบ่งปันประสบการณ์ส่วนบุคคล การเปิดใจและร่วมมือ การสร้างเครือข่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่ง ประสบการณ์การสอน และขนาดของสถานศึกษา ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม และตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ และทฤษฎีเกี่ยวกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการตั้งข้อคำถามและการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
3. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะรองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ และอดีตผู้อำนวยการสถานศึกษา วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ พิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามที่ยกผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะแล้วนำแบบสอบถามฉบับจริงไปทดลองใช้ (Try-out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) แบบสอบถามมีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
2. จัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแบบสอบถามไปยังโรงเรียนกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามวัน เวลาและสถานที่ที่กำหนดไว้ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 210 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปรที่ศึกษาเพื่อคำนวณหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
3. วิเคราะห์การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป
4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา กลุ่มสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 210 คน เป็นเพศชาย จำนวน 69 คนคิดเป็นร้อยละ 32.85 และเป็นเพศหญิง จำนวน 141 คน คิดเป็นร้อยละ 67.15 ตำแหน่งครูอัตราจ้าง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.86 ครูผู้ช่วย จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ครูจำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 29.52

ครูชำนาญการ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 18.57 ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 15.24 มีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 40.94 มีประสบการณ์ในการสอน 5-10 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 25.24 มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีประสบการณ์ในการสอน 16-20 ปี จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 8.10 มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 9.05 ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 6.19 สถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 10.95 สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 18.10 สถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 64.76

2. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน

(n=210)

ด้านที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การกำหนดพันธกิจ	4.32	0.33	มาก
2	การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน	4.26	0.29	มาก
3	การนิเทศการสอน	4.20	0.48	มาก
4	การบริหารหลักสูตร	4.18	0.39	มาก
รวม		4.22	0.31	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดพันธกิจ รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการบริหารหลักสูตร

3. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน

(n=210)

ด้านที่	การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	การสร้างบรรทัดฐานและวิสัยทัศน์ร่วมกัน	4.27	0.51	มาก
2	การตั้งเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้	4.24	0.59	มาก
3	การแบ่งปันประสบการณ์ส่วนบุคคล	4.24	0.58	มาก
4	การเปิดใจและร่วมมือ	4.23	0.57	มาก
5	การสร้างเครือข่าย	4.25	0.60	มาก
รวม		4.24	0.42	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการสร้างบรรทัดฐานและวิสัยทัศน์ร่วมกัน รองลงมาคือ ด้านการสร้างเครือข่าย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การเปิดใจและร่วมมือ

4. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม มีความสัมพันธ์กันทางบวก รายละเอียดปรากฏในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยรวมและรายด้าน (n=210)

ตัวแปร	การสร้าง บรรทัดฐาน และวิสัยทัศน์ ร่วมกัน (Y ₁)	การตั้งเป้าหมายเพื่อ การเรียนรู้ (Y ₂)	กาแบ่งปัน ประสบ การณ์ ส่วนบุคคล (Y ₃)	การเปิดใจ และร่วมมือ (Y ₄)	การสร้าง เครือข่าย (Y ₅)	การเป็น ชุมชนแห่ง การเรียนรู้ ทางวิชาชีพ ของ สถานศึกษา (Y _{tot})
การกำหนดพันธกิจ (X ₁)	.429**	.404**	.390**	.315**	.366**	.510**
การส่งเสริม บรรยากาศการเรียน การสอน (X ₂)	.471**	.462**	.460**	.380**	.367**	.574**
การนิเทศการสอน (X ₃)	.191**	.231**	.273**	.211**	.195**	.297**
การบริหารหลักสูตร (X ₄)	.670**	.627**	.558**	.255**	.232**	.622**
ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหาร (X _{tot})	.485**	.498**	.498**	.320**	.288**	.599**

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้านโดยสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการกำหนดพันธกิจ 2) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน 3) การนิเทศการสอน 4) ด้านการบริหารหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการมีส่วนช่วยให้บุคคลที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีอิทธิพลในการนำหมู่คณะให้ร่วมกันทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาความรู้สามารถกำหนดทิศทางการจัดการเรียนการสอนได้ ส่งเสริมให้เกิดการตั้งคำถาม อยากที่จะเรียนรู้มีวิสัยทัศน์ในด้านงานวิชาการ กำหนดภารกิจของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการนิเทศการศึกษา และประเมินผลภายในโรงเรียน และผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีหรือหมั่นฝึกฝนตลอดจนพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ อีกทั้งต้องเป็นผู้นำในการสร้างพลังเครือข่าย ความร่วมมือเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ และเป็นผู้นำในการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาผู้บริหารมีเป้าหมายจากการรับนโยบายด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างชัดเจนจึงได้มีการกำหนดเป้าหมายและการสื่อสารทำความเข้าใจในลักษณะนโยบายอย่างเป็นทางการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของบุญพา พรหมณะ (2559 : 87-89) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านที่ประกอบด้วย ด้านการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการดูแลเอาใจใส่ครูและนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้านการจัดสิ่งจูงใจให้กับครู ด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ ด้านการประสานงานการใช้หลักสูตร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน ด้านการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน ด้านการควบคุมการใช้เวลาในการสอน ด้านการส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพครูด้านการพัฒนาและสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และด้านการนิเทศและการประเมินผลการสอนของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกตุสุดา กิ่งการจร (2560 : 80-82) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี มีพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตัวแปร ด้านการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน การนิเทศและประเมินผลด้านการสอน และด้านการจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ในระดับมาก จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีอิทธิพลต่อคุณภาพการสอนของครู นำหุ้มนคณะให้ร่วมกันทำงานที่เกี่ยวข้องกับวิชาความรู้ ดำเนินการให้ความรู้แก่บุคคลอื่นให้เป็นไปอย่างราบรื่น มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลในโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตลอดจนส่งผลต่อความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของปิยะวรรณ แววรรณจิตต์ และคณะ (2561 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ พบว่า ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน และด้านการเสริมสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของชาญชัย นันทะผา และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2561 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Anderson (2002 : 150) ได้ศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพของครูผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษาและศาสตราจารย์ที่เป็นผู้นำทางการศึกษา จากกลุ่มตัวอย่าง คน โดยมีพฤติกรรมดังนี้ 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียนและการสื่อสารการจัดการหลักสูตรและการสอน 2) การควบคุมดูแลการนิเทศการสอน 3) การตรวจสอบ 4) ความก้าวหน้าของนักเรียนและ 5) การส่งเสริมบรรยากาศการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญเพียง 1 มิติคือ การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

2. การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม อยู่ในระดับมากทั้งในภาพรวมและรายด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารมองเห็นถึงประโยชน์จากการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนในฐานะเครื่องมือและเป็นนวัตกรรมทางการบริหารที่ช่วยให้เกิดผลประโยชน์ในการบริหารแบบองค์รวม บูรณาการทุกมิติให้เกิดขึ้นกับองค์กร โดยเฉพาะการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการกลไกแห่งการเรียนรู้สู่ความสำเร็จซึ่งต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา จากแนวทางดำเนินการแบบเดิมดังที่เคยผ่านมาไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้มีความเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ขึ้นภายในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อให้เป็นสถานที่ที่มีบรรยากาศและวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้สำหรับสมาชิกทุกคน โดยจัดให้มีการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน มีการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกันและการประยุกต์ใช้ความรู้ การมีเงื่อนไขที่สนับสนุนและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคล รวมทั้งการสร้างความรู้ใหม่ ตลอดจนนวัตกรรมที่เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนสมัยใหม่ อีกทั้งเป็นแหล่งที่ช่วยสร้างพลังขับเคลื่อนให้การปฏิรูปการเรียนรู้ประสบผลสำเร็จตามเจตจำนงของการปฏิรูปการศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ คือ ด้านการสร้างบรรทัดฐานและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการแบ่งปันประสบการณ์ส่วนบุคคล และด้านการเปิดใจและร่วมมือ อาจเนื่องมาจากในมุมมองของคณะครูผู้บริหาร คือ ผู้มีอำนาจและมีความสามารถในทุกเรื่อง เป็นผู้มีความเฉลียวฉลาด ทำให้เกิดความยากที่ครูและผู้มีส่วนได้เสียจะแนะนำ

และเสนอความคิดมุมมองที่แตกต่าง และอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารขาดการแสดงออกในด้านการสนับสนุนการปฏิบัติการให้ประสบผลสำเร็จของนโยบาย จึงทำให้การเป็นผู้นำร่วมกันในโรงเรียนเกิดขึ้นน้อยทำให้ครูรู้สึกว่าการปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนเป็นหน้าที่ของผู้บริหารส่งผลให้ระดับกระบวนการ ทาความรู้ใหม่ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของชาญชัย นันทะผา และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2561 : บทคัดย่อ) ซึ่งพบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการสร้างบรรทัดฐานและวิสัยทัศน์ร่วมกัน ด้านการสร้างเครือข่าย ด้านการตั้งเป้าหมายเพื่อการเรียนรู้ ด้านการแบ่งปันประสบการณ์ส่วนบุคคล ด้านการเปิดใจ และร่วมมือ สนับสนุนผลการวิจัยของสุพรรณิ บุญหนัก (2565 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน สามารถเรียงจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการสนับสนุนและการเป็นผู้นำร่วมกัน ด้านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลด้านการเรียนรู้ร่วมกันและประยุกต์ใช้ความรู้ ด้านการสร้างค่านิยมและวิสัยทัศน์ร่วมกันและด้านการมีเงื่อนไขที่สนับสนุนตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงครามมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสำคัญต่อสถานศึกษา มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของบุคคลในโรงเรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ผู้บริหารโรงเรียนต้องการขับเคลื่อนไปสู่ความสำเร็จ สร้างโอกาสมากกว่าจะรอให้โอกาสมาถึงก่อนจึงจะลงมือทำมีความกระตือรือร้นพร้อมที่จะคิดสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำทางความคิด และการบริหารจัดการประพัตติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน มีการกำหนดเป้าหมายร่วมกัน ส่งเสริมความก้าวหน้าให้กับคณะครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องและกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานของครูอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้การเสริมสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยความเข้าใจและเล็งเห็นความสำคัญของชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนจากตัวผู้บริหารซึ่งถือว่าเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ยาวไกลและเห็นประโยชน์ที่จะได้รับการดำเนินการจึงสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของชาญชัย นันทะผา และพิมพ์อร สดเอี่ยม (2561 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐภา นรสูงเนิน และคณะ (2558 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Somprach, et al., (2017 : 157) ที่ได้ศึกษาสำรวจบทบาทของรูปแบบภาวะผู้นำที่จำเป็นของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนร่วมอย่างมากในการฝึกฝนรูปแบบความเป็นผู้นำทั้ง 9 แบบ และครูก็มีส่วนร่วมอย่างมากใน PLC การมีส่วนร่วมของครูใน PLC มีความสัมพันธ์กับรูปแบบภาวะผู้นำทั้ง 9 รูปแบบและผลลัพธ์ยังแสดงให้เห็นว่ามีตัวทำนายที่สำคัญ 4 ตัว ได้แก่ การเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลง การร่วมมือ และความเป็นผู้นำที่ได้รับเชิญ ซึ่งการค้นพบนี้มีส่วนสำคัญต่อความรู้โดยการเสนอรูปแบบความเป็นผู้นำที่จำเป็นซึ่งเป็นแนวทางแก่ผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูใน PLC ซึ่งจะปรับปรุงการเรียนรู้ของนักเรียนสนับสนุนผลการวิจัยของปานหทัย ธรรมรัตน์ (2564 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนโดยรวมมี

ความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพรรณิ บุญหนัก (2565 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลยเขต 2 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันเชิงบวก ทั้งนี้ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตเมืองสมุทร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ซึ่งผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้อยู่ในระดับมากที่สุดต่อไปและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น ๆ จึงควรมีการพัฒนา กล่าวคือ ด้านการบริหารหลักสูตร ผู้บริหารควรแสดงให้เห็นถึงความจริงจังในการบริหารหลักสูตร และสนับสนุนให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา และด้านการนิเทศการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องมีการกำกับติดตามและจัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอเพื่อให้เกิดผลดีต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการกับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา และตัวแปรอื่น ๆ
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. ควรศึกษาเชิงพื้นที่เกี่ยวกับการพัฒนาการดำเนินงานชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุตา กิ่งการจร. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 สระบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ชาญชัย นันทะพา และพิมพ์อร สดเอี่ยม. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียนการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 19. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์, 3 (2), 221-236.
- ณัฐิกา นครสูงเนิน และคณะ. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 10 (31), 7-18.
- บุญพา พรหมณะ. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ปิยะวรรณ แววรรณจิตต์ และคณะ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตทุ่งครุ. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 15 (29), 1-10.
- ปานหทัย ธรรมรัตน์ และคณะ. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 10 (37), 73-82.

- เรวณี ชัยเขาวรัตน์. (2558). กระบวนการเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอนของนักศึกษา
ปฏิบัติการวิชาชีพครูตามแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ : การวิจัยกรณีศึกษา. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วาสนา ทองทวีชัย. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพครูในสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- สำนักงานงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม. (2565). รายงานข้อมูลพื้นฐานทาง
การศึกษา ภาคเรียนที่ 1/2565. สมุทรสาคร : กลุ่มนโยบายและแผน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ :
พริกหวานกราฟฟิค.
- สุพรรณิ บุญหนัก. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
ทางวิชาชีพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2.
วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ, 2 (4), 57-68.
- Anderson, A. P. (2002). **Transforming an elementary school into a professional learning
community through a top-down initiative.** Doctoral dissertation, Rowan University.
- Debevoise, W. (1984). Exchange Controls and external indebtedness : A modest proposal for a
deferral mechanism employing the Bretton Woods concepts. **Houston Journal of
International Law (Houston, Texas)**, 7 (Autumn), 157-68.
- Somprach, K., et al. (2017). The relationship between school leadership and professional learning
communities in Thai basic education schools. **Educational Research for Policy and
Practice**, 16, 157-175.
- Thompson, S. C., et al. (2004). Professional learning communities, leadership, and student learning.
Research in Middle Level Education, [Online]. 28 (1), Available :
<https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ807417.pdf>. [2022, August 12].